

— Ejnye, hogy mért nem hamarabb
törtem a csontod össze,
akkor kevesebb aranyat
költhetnék rossz költőkre.

— Megállj te, Jóska, jó komám,
magad maradtál volna
lopott sok téli délután,
mikor jég nőtt a tóra.

Kopott, rozsdás kis korcsolya
röpített, s hányszor estünk!
S a barna-sapkás lány! Koma, —
legelső nagy szerelmünk...

Várhatott ránk az inasok
goromba iskolája:
együtt hittük a »ki vagyok«
hitét, — nagy volt az ára.

A mester úrnak szép fiát
megvertük kint a jégen,
előre tudtuk szándokát:
láttunk Júdás lelkében.

Másnap ügyis ránk járt a rúd.
Az apja előbb rajtad,
aztán rajtam vert iszonyút:
mutatván bőszen hatalmat,

amely fiáért síkra száll,
s azért, hogy te meg én ne
lépjünk rá — proli cimborák —
az úrfiak jegére.

Így volt-e, Jóska, jó komám?
Így hát — felelt két szóba'.
Ezt írd meg! — mondja szaporán,
Megírom, meg én, Jóska.

PETROVÁ CZ ISIVÁN VERSEI *

Pihenőn

Poros úton, völgyben, réten
báméskodva mendegéltem, —
útam nem volt sietős, —
moccanatlan, tikkadt délben
árnyas erdőszélhez értem.
Puha fű-ágy, lombtető —
jólesett a pihenő.

Megfürödtem a patakban,
patak partján tüzet raktam,
s vesszőt vágtam, egyenest,
nyárfa-végét megfaragtam...
S szalonnával úgy belaktam! —
Diákember nem keres
drága kocsmát, hig levést.

Tűző napon, ily melegben
továbbmenni semmi kedvem,
s mint akinek dolga nincs,
a fűre leheveredtem,
s nézegettem önfeledten,
mily kacérkodón kacsint
fák alatt a kankalin.

Majd felülve körüljártam
szememmel a tág határban.
Lenn, a völgyben gazdag rét,
szőlők, kertek, búzatábla, —
sok gyümölcs egy kerek tálban,
rajt' fél dinnyehej az ég, —
versbeillő szép vidék!

S eltűnődtem... Mennyi minden
költeménybeillő itten!
Termő béke, fiatal
sereg, melyben zászlót vittem...
Eldalolom egyszer, hittem,
mily szép volt a diadal. —
S egyre késik az a dal..

A seregtől elkerültem.
Küldött: — nem hagytam el hűtlen —
menj, tanulj, az ifjúkor
rendje ez... Én padba ültem,
és tanulok elmerülten
szakmát, nyelvet, régi kort, —
s verset írni nincs mikor.

* A Szegedi Városi Tanács 1955. évi irodalmi pályázatán I. díjat nyert versciklusból.

Néha bánt egy érzés: tétlen
életem fogy észrevétlen,
rozsdá lep be, vagy móha;
majd megnyugszom: alig éltem,
s ha pihentem, sem henyélttem.
S kell még harchoz harsona!
Ami késő — nem soha!

... Magamat így mentegtettem.
S látom, jönnek, — nem menetben,
de szökellve, bokron át,
fürgén a tunya melegben,
itt is hárman, ott is ketten,
hozva messzi út porát,
derék fiúk, — katonák.

Most oszlopban, egyesével
jönnek, most meg ékben, éllel
az erdőnek ... Játszanak.
Összefutnak, kúsznak széjjel ...
A parancsnokuk vezényel,
és a sátras fák alatt
lepihen a kis csapat.

Fáradtan a gyepre dőlnek,
sós izzadtság-cseppek ülnek
homlokukra, folyik a
hátukon a víz, — s a füllelt
csendben, jólesőn a fülnek
dalba kezd, hogy: »Hajlik a
nád ...« egy szájharmónia.

Mint a méh virág szagára,
mint a tavasz várt szavára
a magok a föld alól,
úgy figyeltek fel a fáradt
fiúk a harmonikára,
s aki eddig szótlannul
bóbiskolt, most víg, dalol.

S mért tagadjam? Engemet meg
szégyenem fehérre festett:
csak magamnak élek én,
hűsölök, míg a seregnek
más dalolja el a legszebb
dalt, egy fáradt kis legény ...
S hogy vidulnak énekén!

Bánatosan és sóváran
néztem a harmonikára, —
s mosolygott a fiú rám.
Gondolatom kitalálta?
Intett és szólt: egy nótára
akarod? Od'adom ám.
Gyere, próbáld meg talán.

... Kicsi szerszám, kopott fajta,
szívemet váltotta dalra, —
megcsillantak a szemek. —
Játszottam még egyet rajta,
s visszaadtam fejlehajtva,
de a fiú rámnevet:
jobb így, — legyen a tied!

Megköszöntem, vagy dadogtam
csak magamban meghatottan? ...
A parancsnok állt eléem,
s szólt, szemembe nézve hosszan:
ifjú tűz van a dalodban,
szíved, eszed a helyén, —
maradj velünk, te legény!

Mit feleltem? — Nem feleltem,
mint apámat megöleltem,
s megragadtam a kezét.
Boldogsággal így beteltem
álltam, s mintha csak a lelkem
csöpp zavarát tépné szét,
a parancsnok így beszélt:

Készülődni! Az erdőnek
árnyékai nagyra nőnek.
Sorakozó, szaporán!
Vége van a pihenőnek,
újra nehéz utak jönnek,
harcba megyünk ... Fújjad ám
harmonikád, katonám!

Úgy bennem élsz már...

Mint szürke nedvességfolt, nő az árnyék,
s befutja kis szobám falát körül.

Előbb csak fényt taszító, lassú játék,
majd testetlen tömeggé tömörül,
feltéphetetlen posztóval bevonja
a tárgyakat, s leinti tollamat. —

Az agy pihen kicsit, s szárnyát kibontva
Hozzád repül a fáradt gondolat.

Hozzád repül, hogy visszatérve gyorsan
bevádoljon: merengek tétlenül. —

S a lap, mire versem pár kurta sorban
leirom majd, mint tenger, szétterül. —

Beírok én, fogadtam gyermekfővel,
minden lapot, legyen bár végtelen,
s most nem tudom, hogy győzném-e erővel,
ha Kedvesem, Te nem volnál velem.

Ha nem volnál velem... Haragszol érte,
hogy hétre hét, alig vagyok Veled,
s nem írok már, mint régen, — másfél éve,
naponta szép szerelmes verseket...

Miért pörölsz kislányos duzzogással? ... —

Nem is vagy itt, csupán felzaklatott
szívem pöröl... A benső hallás, lám, csal,
mert már úgy bennem élsz, Te — én vagyok.

Úgy bennem élsz már, mint a szén a bányász
szerveiben, — felszívódott anyag. —

Külső elemből, ágazó ér-tárnás
testemben, szervessé formáltalak.

Ha lélegzem, Te megszűröd tudómban
a levegőt, s az oxigént erek
kusza hálózatán szétosztod, s tőlem
távoltartod a méregtesteket.

Ha észlelek, Te is viszed agyamhoz
az ingereket idegszálakon.

S ha képzeletem néha elkalandoz,
ott jársz Te is az álom-tájakon.

Te benne vagy a rejtett gondolatban,
mint a kelő kenyérben a kovász.

Te is adtad, amit másoknak adtam, —
csiszolt üveget s még ritkán topázt. —

Te is benső oka vagy minden oknak,
roppant energia, világnyi szén...

Ifjú tüzeim benned is lobognak,
s másokban általad is égek én.